



Parter
Se sändlista

Överklagande av föreläggande att vidta trafikbullerreducerande åtgärder på fastigheterna Fållan 3:14 m.fl samt Solvik 13 och 19, Huddinge kommun

Beslut

Länsstyrelsen avslår överklagandet.

Beskrivning av ärendet

Bygglövs och tillsynsnämnden i Huddinge kommun, nämnden, beslutade den 12 december 2023 (§ 12, BTN-2021/274.802) att

1. förelägga Trafikverket, organisationsnummer 202100-6297, att senast tolv månader efter att detta beslut vunnit laga kraft, vidta det åtgärdsförslag som benämns Alternativ 2 i Trafikverkets åtgärdsförslag daterat 2023-08-25 samt de fastighetsnära åtgärder som redovisats för fastigheten Fållan 4:2 i samma åtgärdsförslag.

2. Klagomålsärendet avskrivs i den del som rör fastigheten Fållan 4:30.

I tjänsteutlåtandet som hör till beslutet framgår omständigheterna i ärendet och bedömningen, **se bilaga 1**.

Trafikverket har överklagat beslutet. Trafikverket yrkar att länsstyrelsen upphäver beslutet att förelägga Trafikverket att vidta det åtgärdsförslag som benämns alternativ 2 i Trafikverkets åtgärdsförslag daterat 2023-08-25.

Trafikverket anför följande till stöd för sitt överklagande. Det är orimligt att kräva bullerskyddsåtgärder enligt Alternativ 2 vid Fållan till en kostnad av minst 10 miljoner kronor för så pass låga överskridanden av bullerriktvärdena. Värdet av beräknad

bullerminskning för aktuella 19 fastigheter är drygt 7 miljoner kronor beräknat med den analysmetod som beskrivs i rapporten "Analysmetod och samhällsekonomiska kalkylvärden för transportsektorn". Detta ska dock ställas i förhållande till investeringskostnaden på drygt 10 miljoner kronor samt en tillkommande underhållskostnad på drygt 2 miljoner kronor för kalkylperioden 30 år. Det tillkommer även kostnader för trafiksäkerhetsåtgärder om skärmar ska anläggas i befintlig anläggning. Det kan röra sig om minst 1 miljon kronor.

Sammantaget överstiger kostnaderna på drygt 13 miljoner kronor vida nyttan av åtgärden och är därmed inte samhällsekonomisk lönsam. Kravet på dessa åtgärder ska därför undanröjas.

Trafikverket utför bullerskyddsåtgärder där de ger störst nytta för samhället. Det rör sig först och främst om bostäder med bullernivåer över ekvivalentnivå 65 dBA. Detta finns beskrivet i Trafikverkets åtgärdsprogram enligt förordningen om omgivningsbuller, 2019-2023, 2018:196.

Fållans Fastighetsägareförening (FFF) har inkommit med en skrivelse i ärendet. De anför i skrivelsen bl.a. följande. Frågan om bullerplank har drivits av dem mot såväl Trafikverket som Huddinge kommun i drygt 50 år, ända sedan beslut fattades att bygga en motorled dragen precis utanför området Fållan i Huddinge. Frågan aktualiserades åter via en motion till FFFs årsmöte av en medlem år 2020 som utgör grunden till nuvarande beslut.

Denna fråga har också drivits av Solviks strands samfällighetsförening sedan mitten av 2000-talet. Solvik, som är en nyare del av Fållan, har 27 fastighetsägare som medlemmar i samfällighetsföreningen. Området är mycket utsatt då det ligger nära motorleden invid sjön Magelungen som kastar eko av ljuden från trafiken in mot Solvik. Samfällighetsföreningen har i egen regi drivit frågan om bullerplank mot Trafikverket och bekostade själva en utredning gjord av konsultbolaget Ramböll (2017, reviderad 2019). Det ärendet har på Trafikverket haft ärendenummer TRV 2017/108179 och TRV 2021/10529 och utgör en del av underlaget i pågående ärende i samarbete med FFF som ställt sig bakom ärendet.

Det är således fler fastigheter än de klagande i ärendet som är berörda och starkt utsatta för det buller. I samband med att Huddinge kommun tog på sig att driva frågan för klagande i Fållan och Solvik, var Solviks samfällighetsförening i tron att de som

samfällighet ingick som klagande för samtliga medlemmar då de redan hade pågående ärende på Trafikverket om bullerplank.

Trafikverkets anger i sina motiv till överklagan att kostnaden för bullerplank inte står i proportion till antalet klagande. De anser också att beslutet är orimligt då det är för stor diskrepans mellan värdet av ljudet på bullret och kostnaden. FFF vill i sammanhanget påpeka att bullret inte har mätts över tid, årstider och väder, alla faktorer som påverkar bullret och som FFF skrivit om i sina underlag. För de boende är det självklart att bullerplank har en kostnad. Det är förståeligt att Huddinge kommun valt den lägre kostnaden för bullerplank enligt förslaget i utredningen. Den kostnaden anser FFF står i rimlig proportion till det buller de boende utsätts och har utsatts för. FFF önskar därför att Huddinge kommuns beslut kvarstår så att de boende får det bullerplank de så länge eftersträvat och har stort behov av.

Motivering till beslutet

Frågan länsstyrelsen ska ställning till är om nämnden har haft fog för att förelägga Trafikverket att vidta det åtgärdsförslag som benämns Alternativ 2 i Trafikverkets åtgärdsförslag daterat 2023-08-25.

Länsstyrelsen tolkar Trafikverket som att Trafikverket inte överklagar nämndens föreläggande vad gäller att utföra de fastighetsnära åtgärder som redovisats för fastigheten Fållan 4:2 i samma åtgärdsförslag.

Frågan om och i vilken utsträckning bullerdämpande åtgärder ska vidtas har prövats av Mark- och miljööverdomstolen vid ett flertal tillfällen (se bl.a. MÖD 2007:16, MÖD 2008:27 samt Mark- och miljööverdomstolens dom den 29 september 2016 i mål nr M 9655-15 och den 27 mars 2018, mål nr 3200-17). Av dessa avgöranden framgår att det generellt finns ett behov av att åtgärda trafikbuller i samhället och att utgångspunkten bör vara att bullernivåerna inte ska vara högre än vad som motsvarar en god miljö (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 12 september 2018 i mål nr M 6855-17 och där refererade avgöranden).

En god miljö har ansetts motsvara de riktvärden för ny- och ombyggnationer som framgår av infrastrukturpropositionen (prop. 1996/97:53). Dessa anges till 55 dB(A) som ekvivalentnivå utomhus vid fasad, 30 dB(A) ekvivalentnivå inomhus och 45 dB(A) som maximalnivå inomhus nattetid.

När det gäller befintliga bostäder som exponeras för vägtrafikbuller anges dock att i en första etapp bör åtgärdsprogram genomföras som syftar till att klara angivna nivåer för buller inomhus för de fastigheter med 65 dB(A) eller mer som ekvivalentnivå utomhus (se a prop. s. 43 f). Anledningen till detta är att behovet av åtgärder är mycket omfattande och de mest utsatta bostäderna måste prioriteras.

Vid bullerstörning från väg innebär det att åtgärder för bullerskydd i regel bara behöver vidtas om bullret vid fasad uppgår till eller överskrider den ekvivalenta nivån 65 dB(A). Detta riktvärde gäller för bostäder uppförda fram till och med våren 1997 (befintlig miljö). I fråga om bostäder som är uppförda efter våren 1997, eller vid nybyggnation eller väsentlig ombyggnad av infrastruktur, gäller istället riktvärdet 55 dB(A) ekvivalent nivå utomhus vid fasad. Bullerskyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått i nyare befintlig miljö ska enligt miljöbalken övervägas om olägenhet för människors hälsa kan befaras eller om god miljö inte nås.

Av praxis framgår att det i särskilda fall kan finnas anledning att överväga bullerdämpande åtgärder i äldre befintlig miljö vid lägre bullernivåer (jfr MÖD 2000:32 och Mark- och miljööverdomstolens dom den 27 juni 2013 i mål nr M 1472-13). Sådana särskilda fall har bedömts vara när störningen även omfattar andra störningar såsom vibrationer eller exempelvis när en skola exponerats. Sådana särskilda skäl som framgår av praxis för att göra avsteg från åtgärdsprogrammet föreligger inte i detta ärende.

Av de bullerberäkningar som genomförts i ärendet framgår att den ekvivalenta ljudnivån utomhus vid fasad understiger 65 dB(A) vid samtliga bostäder förutom vid en. Gällande sistnämnda fastighet har nämnden även förelagt Trafikverket att genomföra fastighetsnära åtgärder. Trafikverket har inte överklagat nämndens föreläggande i denna del. Bullernivåer vid övriga fastigheter varierar mellan strax över 55 dBA till knappa 64 dBA.

Beslutet omfattar 19 fastigheter som ligger inom en sammanhållen bebyggelse. Av dessa fastigheter är det drygt hälften som är byggda innan 1997 och därmed räknas till äldre befintlig bebyggelse. Såsom redogjorts för ovan hanteras buller vid bostäder olika beroende på om bostaden kan hänföras till äldre befintlig miljö eller nyare befintlig miljö. För nyare befintlig miljö gäller, som framgår ovan, att när riktvärdet 55 dB(A) ekvivalent nivå utomhus vid fasad överskrids ska bullerskyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått övervägas.

Kostnaden för åtgärdsförslaget alternativ 2 i trafikbullerutredningen anges vara ca 10 miljoner kronor. Trafikverket anför dock i överklagandet att kostnaden blir ca 13 miljoner kronor för åtgärden. Det kan inte uteslutas att den faktiska kostanden kan överstiga den angivna kostanden angiven i trafikbullerutredningen. Trafikverket har däremot inte stöd i någon kostandsutredning för sin bedömning om att den faktiska kostanden skulle uppgå till 13 miljoner kronor. Denna uppgift kan därmed inte utan vidare godtas. Länsstyrelsen har därför att utgå från kostanden i trafikbullerutredningen – d.v.s. 10 miljoner kronor. Åtgärden innebär en reduktion av ljudnivån på mellan 7-2 dB.

Vid en skälighetsavvägning ska nyttan vägas mot kostnaden. Även om förelagd åtgärd är förenad med en relativt stor kostnad innebär den, oaktat att nivån för god miljö inte nås, en hörbar sänkning av bullernivån för flera bostäder. I bostadsområdet finns det även äldre bebyggelse. Enligt praxis motiverar aktuella bullernivåer för dessa bostäder inte den förelagda åtgärden. Länsstyrelsen finner dock att nyttan av åtgärden även för dessa bostäder bör beaktas vid skälighetsavvägningen. Därtill kommer ytterligare bostadsfastigheter, utöver de som är aktuella i föreläggandet, att gynnas av åtgärden.

Sammanfattningsvis finner länsstyrelsen att nämnden har haft fog för sitt beslut. Länsstyrelsen bedömer att förelagda åtgärder är miljömässigt motiverade och att de inte kan anses mer ingripande än vad som behövs. Vad Trafikverket har anförts i sitt överklagande medför ingen annan bedömning. Beträffande utformningen av föreläggandet finner länsstyrelsen att det är tillräckligt tydligt och precist för att Trafikverket ska kunna efterkomma föreläggandet.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 2 kap. 3 § första stycket miljöbalken (1998:808) ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

I 2 kap. 7 § miljöbalken fastställs att kraven i bl.a. 2 kap. 3 § miljöbalken gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till

nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

I 9 kap. 3 § miljöbalken fastställs att begreppet olägenhet för människors hälsa innebär en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och inte är ringa eller helt tillfällig. I förarbetena anges att t.ex. buller kan utgöra en sådan störning (prop. 1997/98:45, del 2 s. 109).

Det anges i 26 kap. 9 § miljöbalken att en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet får besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Av 26 kap. 19 § miljöbalken framgår att den som bedriver en verksamhet som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön fortlöpande ska planera och kontrollera verksamheten för att motverka och förebygga sådana verkningar.

I Regeringens proposition 1996/97:53 s. 44 f. Infrastrukturinriktningen för framtida transporter (infrastrukturpropositionen), anges riktvärden för trafikbuller. Riktvärdena bör enligt propositionen normalt inte överskridas vid nybyggnation av bostadsbebyggelse eller vid nybyggnation eller väsentlig ombyggnad av trafikinfrastruktur.

I propositionen anges följande riktvärden:

30 dB(A) ekvivalentnivå inomhus,

45 dB(A) maximalnivå inomhus nattetid,

55 dB(A) ekvivalentnivå utomhus (vid fasad),

70 dB(A) maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad.

För att komma tillrätta med störningar i befintlig bebyggelse av trafikbuller och på sikt uppnå angivna riktvärden inomhus, föreslås i propositionen ett åtgärdsprogram som i en första etapp ska omfatta de fastigheter som exponeras av vägtrafikbuller från och med 65 dB(A) ekvivalentnivå utomhus vid fasad.

I proposition 2012/13:25 s. 79 f, Investeringar för ett starkt och hållbart transportsystem, har regeringen angett att riktvärdena som anges i prop. 1996/97:53 även i fortsättningen bör vara vägledande i

planerings-sammanhang för såväl transportinfrastruktur som bostadsbebyggelse.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

Beslutande

Beslutet har fattats av jurist Katarina Svedelius.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Sändlista

Klagande

Trafikverket - trafikverket@trafikverket.se

Kopia till

Bygglovs och tillsynsnämnden i Huddinge kommun -
miljotillsyn@huddinge.se

Fållans Fastighetsägareförening - ylvanath@gmail.com

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande daterat den 20 november 2023
2. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Datum
2023-11-20

Ärendenummer
Castor: HÅLS.2021.412
W3D3: BTN-2021/274

Handläggare
Rebecca Göthammar
Rebecca.Gothammar@huddinge.se
08-535 364 59

Bygglovs- och tillsynsnämnden

Föreläggande att vidta trafikbullerreducerande åtgärder på fastigheterna Fållan 3:14 m.fl. samt Solvik 13 och 19

Förslag till beslut

1. Trafikverket (202100-6297) föreläggs att, senast tolv månader efter att detta beslut vunnit laga kraft, vidta det åtgärdsförslag som benämns *Alternativ 2* i Trafikverkets åtgärdsförslag daterat 2023-08-25 samt de fastighetsnära åtgärder som redovisats för fastigheten Fållan 4:2 i samma åtgärdsförslag.
2. Klagomålsärendet avskrivs i den del som rör fastigheten Fållan 4:30.

I miljö- och bygglovsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 20 november 2023 framgår motivering för beslutet. Där finns även upplysningar som är viktiga i ärendet.

Stöd för beslut

Beslutet är fattat med stöd av 2 kap. 2 och 3 §, 9 kap. 3 §, 26 kap. 9 § miljöbalken (1998:808), MB.

Sammanfattning

Ärendet rör ett klagomål på trafikbuller från boende i Fållans Fastighetsägarförening i området Fållan i Trångsund vid fastigheterna Fållan 3:14, Fållan 4:2, Fållan 4:10, Fållan 4:11, Fållan 4:31, Fållan 4:34, Fållan 4:35, Fållan 4:36, Fållan 4:37, Fållan 4:38, Fållan 4:41, Fållan 4:71, Fållan 4:72, Fållan 4:74, Fållan 4:78, Fållan 4:81, Fållan 4:82, Solvik 13 och Solvik 19.

Beskrivning av ärendet

Ett klagomål på trafikbuller inkom den 26 januari 2021 från Fållans Fastighetsägarförening. Av klagomålet framgår att flera boende i föreningen Fållan upplever bullerstörningar från trafiken på riksväg 73 (Nynäsvägen) och länsväg 271 (Magelungsvägen).

Den 26 oktober 2021 beslutade bygglovs- och tillsynsnämnden att förelägga Trafikverket att för fastigheterna Fållan 3:14, Fållan 4:2, Fållan 4:10, Fållan 4:11,

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Miljö- och bygglovsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Hälsövägen 7
Flemingsberg

Tfn vxl 08-535 300 00

mbf@huddinge.se
www.huddinge.se

Fållan 4:30, Fållan 4:31, Fållan 4:34, Fållan 4:35, Fållan 4:36, Fållan 4:37, Fållan 4:38, Fållan 4:41, Fållan 4:71, Fållan 4:72, Fållan 4:74, Fållan 4:78, Fållan 4:81, Fållan 4:82, Solvik 13 och Solvik 19 inkomma med ett åtgärdsförslag. Förslaget skulle innehålla en beskrivning över vilka åtgärder som kan vidtas för att reducera trafikbullret till en dygnsekvivalent ljudnivå om 55 dBA.

Beslutet överklagades av Trafikverket den 19 november 2021 till Länsstyrelsen i Stockholms län. Genom beslut den 24 mars 2023 beslutade länsstyrelsen att ändra tidpunkten för när ett åtgärdsförslag skulle redovisas samt att avslå Trafikverkets överklagande i övrigt.

Trafikverkets åtgärdsförslag

En utredning kring nuvarande ljudnivåer och förslag på åtgärder redovisades av Trafikverket den 15 september 2023 som svar på nämndens föreläggande.

Utredningen har tagits fram av Akustikkonsulten i Sverige AB på uppdrag av Trafikverket och innehåller förslag på två olika åtgärder som kan vidtas för att sänka bullernivån vid berörda fastigheter. I utredningen presenteras även en förnyad bullerutredning som är baserad på trafikflöden från 2019, som räknats upp med 2 procent per år för att motsvara flöden för år 2023.

I det första åtgärdsförslaget (benämnt alternativ 1) föreslås en 1,6 meter hög bullerskyddsskärm utmed Nynäsvägen och påfartsrampen på brodelen kombinerat med en 2,5 meter hög bullerskyddsskärm utmed påfartsrampen innan bron.

I det andra åtgärdsförslaget (benämnt alternativ 2) föreslås en bullerskyddsskärm placerad på samma plats som i alternativ 1, men som istället kommer vara genomgående 1,6 meter hög.

Inget av dessa åtgärdsförslag kommer kunna leda till att 55 dBA ekvivalent nivå klaras. För att ljudnivån vid de berörda fastigheterna inte ska överskrida den nivå skulle en tre meter hög bullerskyddsskärm krävas. Detta bedöms i utredningen inte vara tekniskt eller ekonomiskt genomförbart.

Effekt av åtgärdsförslagen

I tabell 1 nedan sammanfattas Trafikverkets utredningar av ljudnivån på berörda fastigheter i nuläget samt förväntad ljudnivå för alternativ 1 och 2 inklusive en uträkning av vilken minskning i decibel de båda förslagen innebär.

Tabell 1			
Fastighet	Nuläge (L _{eq})	Förväntad ljudnivå (L _{eq}) alternativ 1 (samt minskning)	Förväntad ljudnivå (L _{eq}) alternativ 2 (samt minskning)
Fållan 3:14	60-61 dBA	54 dBA (-6-7 dB)	54 dBA (-6-7 dB)
Fållan 4:2	69 dBA	64 dBA (-5 dB)	65 dBA (-4 dB)
Fållan 4:10	62 dBA	55 dBA (-7 dB)	56 dBA (-6 dB)
Fållan 4:11	61 dBA	55 dBA (-6 dB)	56 dBA (-5 dB)
Fållan 4:30	55 dBA	-	-
Fållan 4:31	63 dBA	59 dBA (-4 dB)	59 dBA (-4 dB)
Fållan 4:34	61 dBA	56 dBA (-5 dB)	57 dBA (-4 dB)
Fållan 4:35	62 dBA	58 dBA (-4 dB)	58 dBA (-4 dB)
Fållan 4:36	59 dBA	55 dBA (-4 dB)	55 dBA (-4 dB)
Fållan 4:37	61 dBA	57 dBA (-4 dB)	57 dBA (-4 dB)
Fållan 4:38	58 dBA	54 dBA (-4 dB)	55 dBA (-3 dB)
Fållan 4:41	58 dBA	55 dBA (-3 dB)	55 dBA (-3 dB)
Fållan 4:71	57 dBA	55 dBA (-2 dB)	55 dBA (-2 dB)
Fållan 4:72	57 dBA	55 dBA (-2 dB)	55 dBA (-2 dB)
Fållan 4:74	59 dBA	55 dBA (-4 dB)	55 dBA (-4 dB)
Fållan 4:78	58 dBA	55 dBA (-3 dB)	55 dBA (-3 dB)
Fållan 4:81	59 dBA	56 dBA (-3 dB)	56 dBA (-3 dB)
Fållan 4:82	62 dBA	58 dBA (-4 dB)	58 dBA (-4 dB)
Solvik 13	61 dBA	56 dBA (-5 dB)	57 dBA (-4 dB)
Solvik 19	59 dBA	54 dBA (-5 dB)	55 dBA (-4 dB)

Fastigheten Fållan 4:2

För fastigheten Fållan 4:2 överskrider Trafikverkets åtgärdsnivåer för bullerskyddsåtgärder utmed befintlig infrastruktur. Bostadens närhet till vägen gör att det inte är tekniskt möjligt att åtgärda bullret så att en ekvivalent nivå om 55 dBA klaras. Fastigheten omfattas av åtgärdsprogrammet och en lokal avskärmning av uteplats på baksidan av huset presenteras som en möjlig åtgärd.

Fastigheten Fållan 4:30

Beräknad ljudnivå för fastigheten Fållan 4:30 är 55 dBA ekvivalent nivå. Förväntad reduktion av de två åtgärdsförslagen har därmed inte angetts i utredningen eftersom riktvärdet klaras.

Kostnad för åtgärderna

Uppskattad kostnad för förslagen har tagits fram med hjälp av Väg-Buse (Excelbaserat verktyg för samhällsekonomisk beräkning av bulleråtgärder i anslutning till vägtransportsystemet), version 2020.1, 2023. Schablonkostnaderna för bullerskyddsskärmar på 2,5 och 1,6 meters höjd är 4 500 kronor per kvadratmeter och 4 200 kronor per kvadratmeter. Uppskattad schabloniserad kostnad för alternativ 1 är 13 miljoner kronor och den uppskattade kostnaden för alternativ 2 är 10 miljoner kronor.

Handlingar som ingår i beslutet

Åtgärdsförslag, Akustikkonsulten i Sverige AB (Uppdrag 10-20012-46, Rapport A), 2023-08-25.

Tillämpliga bestämmelser

I hänsynsreglerna i 2 kap. MB står vidare att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska ha tillräckligt med kunskap för att skydda människors hälsa och miljön för skada (2 §). Verksamhetsutövaren ska vidta de försiktighetsmått, iaktta de begränsningar samt utföra de skyddsåtgärder som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön (3 §).

En olägenhet för människors hälsa bedöms efter definitionen i 9 kap. MB. Där står att en olägenhet ska vara en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt, samt att det inte ska vara fråga om en ringa eller helt tillfällig störning (3 §)

Enligt 26 kap. 9 § MB får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att denna balk ska följas.

Riktvärden

Som stöd i bedömning vid trafikbuller i befintlig miljö tillämpas Naturvårdsverkets vägledning (ÄNR NV-08465-15). Bedömning görs även utifrån de riktvärden som finns i Proposition 1996/97:53, Infrastrukturinriktning för framtida transporter (den så kallade infrastrukturpropositionen).

För att en god miljö kvalitet ska nås utanför bostäder bör, enligt infrastrukturpropositionen i normalfallet, bullernivån utomhus inte överstiga 55 dBA ekvivalent nivå (L_{eq24h}). Detta är den ekvivalenta ljudnivån är medelljudnivån under en given tidsperiod, i detta fall ett dygn.

Enligt praxis har det i äldre befintlig miljö inte bedömts att åtgärder rutinmässigt ska övervägas även om nivåerna för god miljö inte klaras. Istället har de så kallade åtgärdsnivåerna använts för att avgöra om åtgärder i normalfallet behöver övervägas. För bostäder i äldre befintlig miljö (byggda innan 1997) behöver åtgärder enligt praxis normalt övervägas först då bullret vid fasad är eller överskrider den ekvivalenta nivån 65 dBA.

Praxis

Mark- och miljööverdomstolen 2013-06-17 M 10049-12

I målet förelades Trafikverket att dämpa trafikbuller på fem fastigheter. För en av fastigheterna uppgick den ekvivalenta ljudnivån vid fasad till 66 dBA. För en annan av fastigheterna uppgick den ekvivalenta ljudnivån till 68 dBA. Dessa värden ansågs kvalificera för åtgärder av inomhusnivån, dock hade fastighetsägare redan erbjudits bidrag för fönsteråtgärder.

Mark- och miljööverdomstolen fann att det aktuella åtgärdsförslaget var mycket omfattande. Vidare konstaterade domstolen att åtgärden enligt Trafikverkets beräkningar kommer att kosta omkring fem miljoner kronor. Vid en avvägning enligt 2 kap. 7 § första stycket miljöbalken ansåg Mark- och miljööverdomstolen att kostnaden för åtgärden inte står i rimlig proportion till bullerproblemets omfattning.

Motivering av beslut

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler innebär att alla verksamheter som kan påverka människors hälsa ska bedrivas på ett sådant sätt att man förebygger eller begränsar risk för olägenheter för människors hälsa. Vilka skyddsåtgärder som verksamhetsutövaren behöver vidta ska stå i relation till nyttan av att åtgärder vidtas i förhållande till kostnader som åtgärderna innebär för verksamhetsutövaren. Detta eftersom att orimliga krav inte ska ställas på verksamhetsutövaren.

Förvaltningen har bedömt Trafikverkets åtgärdsförslag och gjort en skälighetsavvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken. Skälighetsavvägningen görs för att bedöma vilka skyddsåtgärder enligt 2 kap. 3 § som rimligen kan krävas.

Inledningsvis bedömer förvaltningen att de två åtgärdsförslagen som presenterats får anses vara grundligt utredda. Förvaltningen finner inga skäl att ifrågasätta att det är inte är tekniskt genomförbart att uppföra en tre meter hög bullerskyddsskärm på platsen. Det förvaltningen då har kvar att utgå från i sin bedömning är åtgärdsförslagen som benämns Alternativ 1 och Alternativ 2. Förvaltningen har i denna bedömning även vägt in nollalternativet att inga åtgärder vidtas alls.

Skillnaden i kostnad för de två olika förslagen är tre miljoner kronor. Vad gäller effekten av åtgärderna bedöms alternativ 1 och alternativ 2 båda innebära sänkningar av ljudnivån, varav alternativ 2 får en mindre effekt på ljudnivån än alternativ 1. Både alternativ 1 och 2 innebär en reducering av ljudnivån på mellan 7-2 dB. De fastigheter som ligger närmast de två aktuella vägarna får den högsta reduceringen. Skillnaden i minskning av ljudnivån är marginell mellan alternativ 1 och alternativ 2.

Inget av de två åtgärdsförslagen kommer leda till att en ekvivalent nivå om 55 dBA kommer klaras. Förvaltningen bedömer dock att de nu föreslagna åtgärderna får anses vara både tillräckliga och motiverade att vidta, men finner inte skäl att föreslå att nämnden ställer mer långtgående krav än de åtgärder som redan föreslagits.

Fastigheter som inte ingår i ärendet

I området Fällan finns ytterligare ett fyrtiotal fastigheter. Ungefär ett tiotal av dessa ligger på samma, ibland kortare, avstånd till Nynäsvägen och Magelungsvägen som de fastigheter utredningen visat har de högsta

bullernivåerna. Förvaltningen anser att det är relevant att i sin skälighetsbedömning väga in dessa fastigheter eftersom åtgärderna kommer gynna även dessa fastigheter i markant omfattning. För de mest bullerutsatta fastigheterna rör det sig om en minskning i ljudnivån om cirka 5-7 dB, vilket motsvarar en subjektivt upplevd märkbar skillnad.

Åtgärdsnivåerna

Enligt Naturvårdsverkets tillsynsvägledning (ÄNR NV-08465-15) har det enligt praxis i äldre befintlig miljö bedömts att åtgärder inte rutinemässigt ska övervägas även om nivån för god miljö (55 dBA L_{eq24h}) inte klaras. Istället har åtgärdsnivån om 65 dBA L_{eq24h} använts för att avgöra om åtgärder i normalfallet behöver övervägas. Förvaltningen bedömer inte att detta ärende faller inom vad som räknas till normalfallet. Detta på grund av bullerproblematikens samt ärendets omfattning och att det därmed är motiverat att åtgärdsnivåerna frångås. Trafikverket ska därför föreläggas att vidta bullerreducerande åtgärder.

Olägenhet för människors hälsa

Förvaltningens bedömning är att den praxis som utvecklats kring trafikbuller och infrastrukturpropositionens åtgärdsnivåer har en svag koppling till 9 kap. 3 § i miljöbalken. En ljudnivå över 55 dBA ekvivalent nivå innebär en tydlig risk för olägenhet för människors hälsa. Med olägenhet avses i 9 kap. 3 § miljöbalken en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka en människas hälsa menligt i fysisk eller psykisk mening. Enligt förarbetet till miljöbalken (proposition 1997/98:45) är en olägenhet en störning som kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

Enligt Folkhälsomyndigheten kan buller ha både tillfällig och permanent påverkan på människans fysiologiska funktioner. En tillfällig påverkan kan ge höjd hjärtfrekvens och tillfälligt förhöjt blodtryck. Under senare år har flera studier pekat på att långvarig exponering för flyg- och vägtrafikbuller kan öka risken för hjärt- och kärlsjukdomar. Vidare är ostörd sömn en förutsättning för fysisk och mental hälsa. Buller gör det svårare att somna, påverkar sömnens djup och kan väcka den som sover. Den som störts av buller under nattsömnen kan dagen efter uppleva trötthet, nedstämdhet eller olustkänslor och minskad prestationsförmåga.

Slutsats

Av de två alternativ som Trafikverket presenterat bedömer förvaltningen att alternativ 2 är det mest kostnadsmässigt skäliga alternativet sett till effekten på ljudnivåerna i området. Förvaltningen bedömer att kostnaden för alternativ 2 är rimligt i förhållande till nyttan av åtgärderna, omfattningen av bullerproblematiken i området Fällan samt till risken för olägenhet för människors hälsa som föreligger för de 19 hushåll som ingår i ärendet.

I mark- och miljööverdomstolens dom i mål nr M 10049-12 bedömdes en kostnad om fem miljoner kronor för bullerreducerande åtgärder för en enstaka fastighet

inte vara rimlig och att den kostnad inte var proportionerlig sett till bullerproblematikens omfattning. I detta ärende ingår 19 fastigheter. En kostnad om tio miljoner kronor bedöms därmed vara skälig i förhållande till bullerproblematikens omfattning.

Det är verksamhetsutövaren till en bullrande verksamhet som har ett ansvar att motverka att det uppstår olägenhet för människors hälsa. Verksamhetsutövaren, i detta fall Trafikverket, ska utföra de skyddsåtgärder som behövs för att förebygga att deras verksamhet inte ska medföra olägenhet för människors hälsa. Förvaltningen föreslår därmed att bygglovs- och tillsynsnämnden förelägger Trafikverket att uppföra en 1,6 meter hög bullerskyddsskärm längs med Magelungsvägen (väg 271) och Nynäsvägen (väg 73), enligt det redovisade åtgärdsförslaget (alternativ 2).

Fållan 4:30

För fastigheten Fållan 4:30 klaras riktvärdet för trafikbuller. Förvaltningen föreslår därmed att bygglovs- och tillsynsnämnden avskriver ärendet i denna del, eftersom det inte bedöms föreligga någon olägenhet för människors hälsa i miljöbalkens mening.

Fållan 4:2

Fastigheten Fållan 4:2 omfattas av Trafikverkets åtgärdsprogram och är enligt Trafikverkets berättigad till fastighetsnära åtgärder. Förvaltningen föreslår att bygglovs- och tillsynsnämnden förelägger Trafikverket att vidta de åtgärder som krävs inom ramen för sitt åtgärdsprogram.

Hur du överklagar beslutet

Detta beslut kan överklagas hos Länsstyrelsen i Stockholms län.

Tala om vilket beslut du överklagar genom att ange ärendenummer och beslutsnummer som står högst upp i beslutet. Ange även *varför* du anser att beslutet är oriktigt och *vilken ändring* du vill ha. Handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning bör också bifogas. Skrivelsen bör undertecknas och du bör ange namn, personnummer eller organisationsnummer, bostadsadress, telefonnummer och e-postadress.

Hit skickar du ditt överklagande

Överklagandet ska lämnas in eller skickas till Huddinge kommun:

Länsstyrelsen i Stockholms län
via
Huddinge kommun
Miljö- och bygglovsförvaltningen
Miljötillsynsavdelningen
141 85 Huddinge

Du kan också skicka in ditt överklagande via e-post till miljotillsyn@huddinge.se.

Du kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande bifogar du kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 1893-2024.